

Rådets konklusioner om fremme af motoriske færdigheder, fysiske aktiviteter og idrætsaktiviteter for børn ⁽¹⁾

(2015/C 417/09)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION OG REPRÆSENTANTERNE FOR MEDLEMSSTATERNES REGERINGER,

I. SOM MINDER OM DEN POLITISKE BAGGRUND, JF. BILAGET, OG FØLGENDE:

1. Rådets konklusioner af 27. november 2012 om »fremme af sundhedsfremmende fysisk aktivitet« ⁽²⁾, som fremhæver, at »fysisk aktivitet [...] i kraft af sin positive effekt i forbindelse med forebyggelse, behandling og genoptræning [giver] fordele for alle aldersgrupper«.
2. Rådets henstilling af 26. november 2013 om fremme af sundhedsfremmende aktiviteter på tværs af sektorer ⁽³⁾, der opfordrede medlemsstaterne til at udvikle tværsektorielle politikker og integrerede strategier, som omfatter idræt, uddannelse, sundhed, transport, miljø, byplanlægning og andre relevante sektorer, og understregede, at »idrætsundervisningen på skoler har potentiale til at blive et effektivt værktøj til at øge bevidstheden om vigtigheden af sundhedsfremmende fysisk aktivitet, og der er stor mulighed for at gennemføre aktiviteter på skolerne, som kan være med til at opnå dette mål.«
3. Den anden EU-arbejdsplan for sport (2014-2017) ⁽⁴⁾, vedtaget den 21. maj 2014, der udpegede sundhedsfremmende fysisk aktivitet samt sportsuddannelser som prioriterede emner inden for EU-samarbejdet på sportsområdet, og som nedsatte ekspertgruppen vedrørende sundhedsfremmende fysisk aktivitet, der skulle foreslå henstillinger om fremme af idrætsundervisning i skoler, herunder motoriske færdigheder i den tidlige barndom, og skabelse af værdifulde interaktioner med sportssektoren, lokale myndigheder og den private sektor.

II. ANERKENDER, AT

4. det internationale samfund længe har anerkendt vigtigheden af leg og fritidsaktiviteter i ethvert barns liv. FN's konvention om barnets rettigheder fra 1989 (børnekonventionen) fastslår udtrykkeligt i artikel 31, at »deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og fritid, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv.« Alle aktiviteter for børn, herunder idrætsaktiviteter og idrætsundervisning, skal altid gennemføres i overensstemmelse med FN's konvention om barnets rettigheder.
5. EU's retningslinjer for fysisk aktivitet ⁽⁵⁾ påpegede, at små børns daglige vaner i de seneste år har ændret sig som følge af nye fritidsmønstre (TV, internet, computerspil, smartphones osv.), og at dette har ført til faldende fysisk aktivitet hos dem. Derudover kan tidsmæssige, sociale og økonomiske begrænsninger, livsstilsændringer eller mangel på egnede sportsfaciliteter i nærheden også være med til at forklare denne tendens. EU's retningslinjer understregede, at der var stor bekymring for, om den fysiske aktivitet blandt børn og unge var blevet erstattet af mere stillesiddende aktiviteter.
6. børns fysiske aktivitet på trods af deres generelle tilbøjelighed til at være fysisk aktive er faldet i de sidste 20 år. Denne ændring er faldet sammen med stigende forekomst af overvægt og fedme samt helbredsproblemer eller fysiske handicap som f.eks. muskel- og knoglelidelser hos børn. Skøn fra WHO's initiativ for overvågning af fedme blandt børn (COSI) viste overvægt eller fedme hos ca. hvert tredje barn i alderen 6-9 år i EU i 2010 ⁽⁶⁾. Det er en bekymrende stigning siden 2008, hvor skønnet lå på hver fjerde ⁽⁷⁾. I industrialiserede lande er forekomsten af

⁽¹⁾ I disse konklusioner forstås ved »børn« børn i alderen 0-12 år.

⁽²⁾ EUT C 393 af 19.12.2012.

⁽³⁾ EUT C 354 af 4.12.2013.

⁽⁴⁾ EUT C 183 af 14.6.2014.

⁽⁵⁾ EU's retningslinjer for fysisk aktivitet: Anbefalede politiske foranstaltninger til sundhedsfremmende fysisk aktivitet (2008) blev hilst velkommen i formandskabets konklusioner fra det uformelle møde mellem EU's ministre med ansvar for sport. http://ec.europa.eu/sport/library/policy_documents/eu-physical-activity-guidelines-2008_da.pdf

⁽⁶⁾ EU's handlingsplan om fedme blandt børn 2014-2020 (http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/childhoodobesity_actionplan_2014_2020_en.pdf).

⁽⁷⁾ KOM(2005) 0637.

overvægt og fedme blandt børn under 5 år steget fra 8 % i 1990 til 12 % i 2010 og forventes at nå op på 14 % inden udgangen af 2020 ⁽⁸⁾. Manglen på fysisk aktivitet har også negativ indvirkning på sundhedssystemerne og økonomien som helhed. Det skønnes, at ca. 7 % af de nationale sundhedsbudgetter i EU hvert år bruges på sygdomme, der er knyttet til fedme ⁽⁹⁾.

7. alle børn (herunder børn med handicap) skal tilskyndes til at være fysisk aktive med henblik på at forebygge disse sundheds- og udviklingsmæssige problemer blandt børn. Årene med førskolepædagogik er vigtige, idet centrale færdigheder udvikles i denne periode. Gennem leg og fysisk aktivitet kan børn lære og øve færdigheder, som de har brug for gennem hele livet. Denne læringsproces, der kaldes udvikling af motoriske færdigheder, udvikles ikke altid naturligt. Derfor er det yderst vigtigt at øge bevidstheden herom og skabe muligheder for, at børn kan være fysisk aktive.
8. WHO har fastslået, at utilstrækkelig fysisk aktivitet er den fjerdestørste risikofaktor i forbindelse med for tidlig død og sygdom på globalt plan ⁽¹⁰⁾. Fordelene ved fysisk aktivitet er velkendte. Fysisk aktivitet er en af de mest effektive metoder til forebyggelse af ikkeoverførbare sygdomme, bekæmpelse af fedme og opretholdelse af en sund livsstil ⁽¹¹⁾. Der er også stadig mere dokumentation for den positive sammenhæng mellem motion og mental sundhed og kognitive processer ⁽¹²⁾.

WHO-rapporter ⁽¹³⁾ har påvist, at deltagelse i regelmæssig, moderat til intensiv idræt eller fysisk aktivitet ⁽¹⁴⁾ (mindst 60 minutter om dagen for børn i skolealderen og tre timer for børn i førskolealderen) skaber en tilbøjelighed til fysisk aktivitet på længere sigt, som forstærkes i ungdomsårene og voksenlivet ⁽¹⁵⁾. Undersøgelser har også vist, at børn, som begynder at dyrke motion i en tidlig alder, har tendens til at klare sig bedre uddannelsesmæssigt, har færre adfærdsmæssige og disciplinære problemer og kan koncentrere sig længere tid i klassen end deres jævnaldrende ⁽¹⁶⁾.

9. uddannelsesmiljøet spiller en særlig vigtig rolle i denne forbindelse, idet børn deltager i fysisk aktivitet og idræt i skolen. Derfor fremmer skoler og lærere børns fysiske aktivitet sammen med undervisere i førskolepædagogiske rammer og i idrætsklubber. For børn spiller forældre, familie og samfundet i bredere forstand også en rolle.
10. egnede fysiske aktiviteter for børn under 12 år ifølge eksperter bør tilrettelægges efter aldersgrupper ⁽¹⁷⁾. Aktiviteter på det førskolepædagogiske område og på grundskoleniveau omfatter strukturerede og ustrukturerede aktiviteter, som hjælper børn med at udvikle færdigheder såsom at løbe, hoppe eller kaste.

⁽⁸⁾ www.toybox-study.eu.

⁽⁹⁾ EU's handlingsplan om fedme blandt børn 2014-2020.

⁽¹⁰⁾ Global Recommendations on Physical Activity for Health, WHO, 2010.

⁽¹¹⁾ Lee IM, Shiroma EJ, Lobelo F, Puska P, Blair SN, Katzmarzyk PT, Lancet Physical Activity Series Working Group. Effect of physical activity on major non-communicable disease worldwide: an analysis of burden of disease and life expectancy 2012 Jul. Lancet.

⁽¹²⁾ Strong, WB, RM Malina, CJR Blimkie, SR Daniels, RK Dishman, B Gutin, AC Hergenroeder, A Must, PA Nixon, JM Pivarnik, T Rowland, S Trost, F Trudeau (2005), »Evidence Based Physical Activity for School-Age Youth«, The Journal of Pediatrics, 146(6):732-737.

U.S. Department of Health and Human Services. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008. (<http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>).

Undersøgelse gennemført i 2011 af universitetet i St. Gallen.

⁽¹³⁾ Global recommendations on Physical Activity for Health, World Health Organisation 2010 (http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/44399/1/9789241599979_eng.pdf).

U.S. Department of Health and Human Services. Physical Activity Guidelines Advisory Committee Report, 2008. (<http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>).

Undersøgelse gennemført i 2011 af universitetet i St. Gallen.

⁽¹⁴⁾ F.eks. Department of Health and Ageing: National Physical Activity Guidelines for Australians. Canberra: Commonwealth of Australia; 2014 eller UK Physical activity guidelines og National Health Service (NHS) i England: Physical activity guidelines for children (under five years) (<http://www.nhs.uk/Livewell/fitness/Pages/physical-activity-guidelines-for-children.aspx>).

⁽¹⁵⁾ G.J. Welk, J.C. Eisenmann, et J. Dolman, »Health-related physical activity in children and adolescents: A bio-behavioural perspective«, The handbook of physical education, eds. D. Kirk, D. Macdonald and M. O'Sullivan, London: Sage Publications Ltd., 2006, p. 665-684

⁽¹⁶⁾ Physical Activity May Strengthen Children's Ability To Pay Attention <http://www.sciencedaily.com/releases/2009/03/090331183800.htm> and »The Association between school-based physical activity, Including Physical education and academic performance« U.S. Department of Health and human Services July 2010 http://www.cdc.gov/healthyyouth/health_and_academics/pdf/pa-pe_paper.pdf.

⁽¹⁷⁾ Kategorier foreslået i henhold til den canadiske LTAD-model (Long-Term Athlete Development).

11. nogle medlemsstater allerede har udviklet forskellige nationale strategier i varierende grad for at fremme udviklingen af motoriske færdigheder i den tidlige barndom og fysiske aktiviteter og idrætsaktiviteter for børn under 12 år, som regel i samarbejde med idrætssektoren og idrætsklubber eller -forbund ⁽¹⁸⁾.
12. ekspertgruppen vedrørende sundhedsfremmende fysisk aktivitet i juni 2015 i overensstemmelse med sit mandat foreslog en række anbefalinger til fremme af idrætsundervisning i skoler, herunder motoriske færdigheder i den tidlige barndom.

III. OPFORDRER EU-MEDLEMSSTATERNE TIL

13. at overveje at gennemføre tværsektorielle politikker med bl.a. uddannelses-, ungdoms- og sundhedssektoren for at fremme fysiske aktiviteter og motoriske færdigheder i den tidlige barndom, idet der navnlig tages hensyn til følgende anbefalinger fra ekspertgruppen vedrørende sundhedsfremmende fysisk aktivitet:
 - at øge opmærksomheden på tiden, inden børnene kommer i førskoleinstitution og skole som en potentiel mulighed for at fremme fysisk aktivitet for børn, navnlig gennem udvikling af grundlæggende motoriske færdigheder og fysisk kompetence
 - at gøre alle interessenter i skole- og fritidssektorerne (lærere, trænere, forældre osv.) bevidste om vigtigheden af at udvikle egnede fysiske aktiviteter og idrætsaktiviteter for børn
 - at opbygge relationer mellem skoler og relevante organisationer (idrætsorganisationer, sociale og private sektorer og lokale myndigheder) for at fremme og øge adgang til fritidsaktiviteter
 - at tilskynde skoler til at etablere en samarbejdsramme med idrætsorganisationer og andre lokale (nationale) idrætsudbydere med henblik på at fremme både skole- og fritidsaktiviteter og garantere adgang til sikre infrastrukturer og udstyr til idrætsundervisning og fritidsaktiviteter af høj kvalitet og på at gennemføre lokale oplysningskampagner
 - at overveje initiativer, som tilskynder lokale myndigheder til at skabe betingelser for at udvikle aktiv transport til og fra skole.
14. at tilskynde til og støtte initiativer for alle involverede interessenter (lærere, forældre, skoler, klubber, undervisere osv.) på de relevante planer med henblik på at fremme relevante motoriske færdigheder og fysiske aktiviteter.
15. at tilskynde til passende idræt og fysisk aktivitet fra den tidligste barndom til førskoleundervisningen og grundskolen i overensstemmelse med børnenes specifikke behov, idet der sikres vejledende anvisninger til instruktører/undervisere.
16. at tilskynde til at anvende bevidstgørelse og oplysning på nationalt, regionalt og lokalt plan for at skabe interesse for motoriske færdigheder og idrætsundervisningsaktiviteter for børn.
17. at tilskynde forældre, familie og samfundet i bredere forstand til at deltage aktivt i fysiske aktiviteter sammen med deres børn og benytte de relevante faciliteter (f.eks. cykelstier og sikre legepladser).
18. at overveje at støtte initiativer til forbedring af idrætsinfrastrukturen for børn, navnlig inden for undervisningsinstitutioner, og samtidig fremme samarbejde mellem skoler og idrætsklubber om anskaffelse af udstyr og faciliteter til børn på lokalt plan.

⁽¹⁸⁾ For eksempel: Frankrig og multisportsforbund (Ufolep, Usep) eller enkeltsportsforbund (gymnastik eller svømning) med særlig undervisning for børn i alderen 0-6 år. I Nederlandene tilbydes specialklasser for småbørn i idræt som f.eks. gymnastik og svømning. I Østrig sigter programmet »Move Children Healthily/Kinder gesund bewegen« mod at opbygge et samarbejde mellem idrætsklubber og børnehaver/grundskoler og fremme en aktiv livsstil ved at tilbyde fysisk aktivitet til børn i alderen 2-10 år.

19. at overveje at skabe incitamenters for idrætsorganisationer og klubber, skoler, undervisningsinstitutioner, ungdomscentre og andre samfundsorganisationer eller frivillige organisationer, som fremmer fysiske aktiviteter for børn.
- IV. OPFORDRER FORMANDSKABET FOR RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION, MEDLEMSSTATERNE OG KOMMISSIONEN TIL INDEN FOR DERES RESPEKTIVE KOMPETENCEOMRÅDER
20. at notere sig anbefalingerne fra ekspertgruppen vedrørende sundhedsfremmende fysisk aktivitet som grundlag for yderligere politiske tiltag på både EU- og medlemsstatsplan, idet de indeholder evidensbaserede fakta og praktiske metoder, der kan følges.
21. at intensivere samarbejdet mellem de politikområder, der i overensstemmelse med anbefalinger fra ekspertgruppen vedrørende sundhedsfremmende fysisk aktivitet skal fremme motoriske færdigheder og idrætsundervisning for børn, navnlig idræts-, sundheds-, uddannelses-, ungdoms- og transportsektoren.
22. med henblik på den europæiske idrætsuge at overveje at lægge særlig vægt på initiativer, der støtter og fremmer skole- og fritidsbaserede idrætsaktiviteter.
23. hvis det er relevant, at fremme gennemførelsen af nationale overvågningssystemer, undersøgelser eller evalueringer med henblik på at fastslå børns fysiske aktivitetsniveau og vaner.
24. at overveje, hvordan fremme af udviklingen af motoriske færdigheder i den tidlige barndom og strategier til modvirkning af en stillesiddende livsstil blandt børn kan tackles mere effektivt i forbindelse med fremtidigt arbejde på EU-plan.
25. at tilskynde til finansiel støtte til initiativer vedrørende motoriske færdigheder og idrætsundervisning gennem eksisterende EU-programmer, såsom Erasmus+, og de europæiske struktur- og investeringsfonde, og hilse yderligere oplysninger fra Kommissionen om anvendelse af EU-finansieringsprogrammer til gavn for idrætten velkommen.
- V. OPFORDRER EUROPA-KOMMISSIONEN TIL
26. at fremme og støtte udvekslingen af bedste praksis vedrørende motoriske færdigheder og idrætsundervisning for børn i EU-sammenhæng.
27. at forbedre evidensbasen ved at støtte indsamling af kvantitative og kvalitative data⁽¹⁹⁾ om fysisk aktivitet, fitnessmarkører og idrætsdeltagelse hos børn på og uden for det førskolepædagogiske område og skoleområdet i tæt samarbejde med WHO.
28. at udvikle retningslinjer om fysisk aktivitet for børn på det førskolepædagogiske område og i skoler og idrætsklubber i samarbejde med videnskabelige eksperter, herunder WHO, som især er målrettet til politiske beslutningstagere, lokale myndigheder, forældre, familie og samfundet i bredere forstand.
- VI. OPFORDRER IDRÆTSBEVÆGELSEN TIL AT OVERVEJE
29. at tilbyde en række ikkekonkurrencemæssige idrætsaktiviteter, der er egnede til børn og tilpassede til det relevante niveau, med henblik på at forbedre deres sundhed og personlige udvikling.
30. at støtte tilrettelæggelsen af aktiviteter, der fremmer skole- og fritidsbaserede idrætsaktiviteter samt motoriske færdigheder i den tidlige barndom, bl.a. i forbindelse med den europæiske idrætsuge.

⁽¹⁹⁾ Baseret på den overvågningsramme, der er defineret i Rådets henstilling om sundhedsfremmende fysisk aktivitet (26. november 2013).

31. at bidrage til udvikling af tætte partnerskaber, fælles mål og oplysningskampagner sammen med kommuner og lokalsamfund og blandt andre uddannelses-, ungdoms- og sundhedssektoren med henblik på at bekæmpe en stillesiddende livsstil ved at fremme idræt i og uden for skolen.
 32. at engagere sig stærkere i at fremme initiativer vedrørende idrætsaktiviteter og fysiske aktiviteter, som har til formål at bekæmpe børns stillesiddende livsstil gennem partnerskaber og samarbejde med den private og den offentlige sektor.
-

BILAG

Politisk baggrund

1. Det europæiske år for uddannelse gennem idræt (EYES 2004), der fremhævede sportens rolle i uddannelsen og henledte opmærksomheden på sportens vidtrækkende sociale betydning.
2. Hvidbogen om idræt af 11. juli 2007, som Europa-Kommissionen har forelagt, og som påpegede vigtigheden af fysisk aktivitet og anførte, at »den tid, der bruges på idrætsaktiviteter i skolen og på universitetet, giver sundheds- og uddannelsesmæssige fordele, som skal styrkes«⁽¹⁾.
3. EU-strategien om sundhedsproblemer i relation til ernæring, overvægt og fedme, som Europa-Kommissionen vedtog i 2007⁽²⁾, der fremmede fysisk aktivitet og prioriterede børn og dårligt stillede socioøkonomiske grupper samtidig med, at den understregede, at »barndommen er en vigtig periode med hensyn til at skabe en præference for sund adfærd og at lære de livsfærdigheder, der er nødvendige for at opretholde en sund livsstil. Skolerne spiller uden tvivl en afgørende rolle i denne henseende«⁽³⁾.
4. Europa-Parlamentets betænkning om sportens rolle i forhold til uddannelse af 30. oktober 2007⁽⁴⁾ og beslutningen med samme navn, som kom efterfølgende og opfordrede »medlemsstaterne og de ansvarlige myndigheder til at sikre, at der lægges mere vægt på sundhedsudvikling i skolernes og børnehaveklassernes undervisningsprogrammer, idet man fremmer særlige former for fysisk aktivitet især i børnehaveklassealderen«.
5. Europa-Kommissionens meddelelse »Udvikling af sportens europæiske dimension« dateret den 18. januar 2011, som anerkendte behovet for at »støtte innovationsinitiativer under programmet for livslang læring vedrørende fysiske aktiviteter i skolen«⁽⁵⁾.
6. »Berlinerklæringen« (MINEPS V) vedtaget på konferencen for sportsministre den 28.-30. maj 2013, som »fremhæver, at idrætsundervisning er et vigtigt startpunkt for børn til at lære livsfærdigheder, udvikle mønstre til livslang deltagelse i fysisk aktivitet og til at føre en sund livsstil« og styrker »den vigtige rolle, som inklusiv skoleidræt i fritiden spiller for den tidlige udvikling og uddannelse af børn og unge«.
7. EU's handlingsplan om fedme blandt børn 2014-2020, iværksat i 2014 af Europa-Kommissionen⁽⁶⁾. Blandt de otte centrale indsatsområder fremhævede Europa-Kommissionen fremme af sundere miljøer, især i skoler og førskoleinstitutioner, og tilskyndelse til fysisk aktivitet.

⁽¹⁾ KOM(2007) 391 endelig.

⁽²⁾ KOM(2007) 279 endelig.

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/nutrition/documents/nutrition_wp_da.pdf

⁽⁴⁾ A6-0415/2007.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 12 endelig.

⁽⁶⁾ Den 24. februar 2014 (ajourført den 12. marts og den 28. juli 2014).